

ZAGREBAČKIM ROMARSKIM PUTOM 2

Klara Jasna Žagar, 21.05.2012

Planinarska obilaznica "Zagrebački romarski put" ima i četiri neobavezne kontrolne točke koje će planinar-hodočasnik svakako posjetiti iz povijesnih, vjerskih i kulturoloških razloga.

Katedrala Uznesenja Blažene Djevice Marije i svetih Stjepana i Ladislava, poznata kao Zagrebačka katedrala, najveća je hrvatska sakralna građevina i jedan od najvrednijih spomenika hrvatske kulturne baštine. Na prostoru današnje prvostolnice prvotno se nalazila crkvica sagrađena između 9. i 11. stoljeća. Nije poznato je li bila srušena, no na njezinu mjestu je sagrađena nova, veća crkva. Crkva je teško oštećena za provale Tatara 1242. godine, ali ju je već biskup Timotej počeo temeljito obnavljati u gotičkom stilu. Požari i navale neprijatelja više su ju puta oštećivali, ali najteži udarac ju je zadesio u Velikom potresu 1880. godine. Nakon potresa je provedena temeljita obnova katedrale u neogotičkom stilu. Gradnju je vodio Hermann Böllé. Umjesto starih grobnica biskupa i velikaša sagrađena je nova grobnica za zagrebačke nadbiskupe iza glavnog oltara. Uz druge velikane u katedrali počivaju Petar Zrinski, Fran Krsto Frankopan, Ivan Antun Zrinski i Eugen Kvaternik. U njoj su sahranjena i posljednja tri zagrebačka nadbiskupa blaženi Alojzije Stepinac, Franjo Šeper i Franjo Kuharić.

Naselje Sveti Matej nalazi se rasuto po brežuljcima uz cestu Gornja Stubica - Laz. Srednjovjekovna barokizirana kapela **svetog Mateja** opasana je zidom, usred naselja koje se nekad zvalo Matijanec, a s kojeg se šire prekrasni vidici na zelene zagorske brežuljke. Sakralni se objekt na ovoj lokaciji prvi put spominje 1279. godine, a u kanonskoj vizitaciji iz 1622. godine

napominje se da je crkvica ovdje bila veoma davno. Iza potresa 1880. godine kapelu svetog Mateja obnovio je graditelj zagrebačke katedrale Herman Böllé, a u župnom stanu čuva se originalni nacrt postojećeg velikog neogotičkog oltara potpisanih od autora Bölléa. Taj je nacrt bio izložen na izložbi "Historicizam u Hrvatskoj" u Muzeju za umjetnost i obrt u Zagrebu.

Kapela svetog Ladislava u Podgorju Bistričkom, nekad Ladislavu, spominje se 1704. godine, a obnovljena je 1881. godine. U to je vrijeme na zagrebačkom Kaptolu djelovala kiparska radionica biskupa Jurja Branjuga, čiji su kipari, nažalost imenom nepoznati, no moguće je izdvojiti nekoliko kiparskih ruku kojima se mogu pripisati pojedina djela iz kapele. Jedan od njih izradio je 1747. godine glavni oltar s kipovima svetog Ladislava i svetog Stjepana Kralja. Na oltaru Žalosne Majke Božje iz druge polovice 18. stoljeća provedeni su konzervatorsko-restauratorski radovi. Kod kapele se u vrijeme hodočašća susreću hodočasničke skupine i u procesiji kreću prema svetištu Majke Božje Bistričke.

Kapela hrvatskih mučenika nalazi se u posebno zaštićenom rezervatu prirodnih predjela Parka prirode Medvednica Lipi-Rogu. Kapelu je izgradilo Hrvatsko planinarsko društvo "Lipa" iz Sesveta uz pomoć donatora i mještana Planine Gornje i Donje prema zamisli arhitekta Želimira Dujmovića. Izgradnja kapele je trajala od 1994. do 2000. godine kad ju je na dan svete Katarine blagoslovio biskup Josip

Mrzljak. Posvećena je hrvatskim mučenicima. Zvono je na zvonik postavljeno 2003. godine. Vitraje je izradio Ivan Kujundžić.

Prolazeći prigorskim i zagorskim selima gotovo ni ne primjećujemo stara raspela, poklonce s raspelima i kapele na križanjima, uz ceste i putove. Uklapljeni u ambijent predstavljaju prepoznatljive detalje ruralnog i prigradskog krajolika, ali za hodočasnike imaju mnogo osobnija značenja. To su mjesta uz koja se u prolazu zastaje na poklon i kratku molitvu na neku nakanu, zaštitu, mir i spokoj duše.

Literatura:

1. http://www.zagorjepublic.com/PD_STUBAKI/Medvednica/SVETI_MATEJ_-_TEPEINA_SPICA/O_Sv_Mateju/o_sv_mateju.html; 2. <http://www.muo.hr/hr/stalni-postav/sakralna-umjetnost/sakralna-skulptura/>; 3. http://hr.wikipedia.org/wiki/Zagreba%C4%8Dka_katedrala; 4. <http://www.svetiste-mbb.hr/>; 5. (2012.) *Kapela Hrvatskih mučenika na Lipi Rogu*. Sesvete: HPD Lipa.